ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp pöörduja

Teie 02.07.2026 nr

Meie 02.07.2026 nr 2.2-9/26/2632-2

Kaebuse esitamise eeldused

Esiteks selgitame, et enne Andmekaitse Inspektsioonile kaebuse esitamist tuleb teil kõigepealt ise oma õiguste kaitseks samme astuda. See tähendab, et esmalt tuleb pöörduda andmetöötleja poole ehk selle isiku, ettevõtte või asutuse poole, kes teie andmeid töötleb. Andmetöötlejalt saate näiteks nõuda, et ta lõpetaks teie andmete töötlemise ja kustutaks teie andmed. Samuti saate küsida selgitusi selle kohta, millisel õiguslikul alusel teie andmeid töödeldakse ning kuidas andmetöötleja hindab oma tegevuse vastavust isikuandmete kaitse üldmäärusele ja teistele seadustele. Oma õiguste kohta saate täpsemalt lugeda meie kodulehelt rubriigist **Isikuandmed → inimese õigused**: **Vastuväidete esitamine | Andmekaitse Inspektsioon**

Kaebuse esitamise eelduseks on see, et olete esmalt andmetöötleja poole pöördunud. Alles siis, kui andmetöötleja ei vasta või kui tema vastusest nähtub, et rikkumine võib olla toimunud, saab esitada meile kaebuse. Kaebusele tuleb lisada kirjavahetus andmetöötlejaga, sest selle põhjal saame hinnata, mida olete ise oma õiguste kaitseks juba teinud ja kuidas andmetöötleja on teie pöördumisele vastanud. Kaebuse saate esitada siit Kaebus isikuandmete kaitse asjas | Andmekaitse Inspektsioon Oluline, et kaebus peab olema digiallkirjastatud ja selle sisust peab selguma, milles seisneb teie hinnangul rikkumine.

Kui teil ei ole piisavaid õigusteadmisi, et hinnata, kas rikkumine on toimunud või mitte, tuleks vajaduse korral pöörduda õigusnõustaja poole. Andmekaitse Inspektsioon ei anna õigusnõu ega esinda inimest eraõiguslikus vaidluses.

Samuti selgitame, et Andmekaitse Inspektsiooni menetlus on riiklik järelevalve. Riiklik järelevalve tähendab seda, et inspektsioon kui järelevalveasutus kontrollib, kas andmetöötleja täidab seadusest tulenevaid nõudeid. Järelevalve eesmärk ei ole lahendada kõiki inimestevahelisi vaidlusi ega koguda inimese eest tõendeid selleks, et inimene saaks neid hiljem kasutada näiteks kohtuvaidluses. Samuti ei ole riikliku järelevalve eesmärk see, et inspektsioon asuks inimese eest tema õigusi realiseerima. See tähendab, et inspektsioon ei asu inimese asemel andmetöötleja poole pöörduma üksnes selleks, et välja selgitada, kas rikkumine võis toimuda. Kaebuse esitamiseks peab inimesel endal olema põhjendatud arusaam, et tema õigusi on rikutud.

Lisaks juhime tähelepanu, et kaebuse esitamine ei tähenda automaatselt, et me alustame järelevalvemenetlust. Samuti ei tähenda kaebuse esitamine seda, et andmetöötlejale tehakse kindlasti ettekirjutus või määratakse karistus. Menetluse alustamise üle otsustamisel on meil kaalutlusõigus.

Menetluse alustamist hinnates võtame muu hulgas arvesse, kas tegemist on sellise rikkumisega, mille puhul on vajalik riigi sekkumine. Korrakaitseseaduse § 4 lõike 2 kohaselt peab

järelevalveasutus täitevvõimuna sekkuma eelkõige siis, kui seda nõuab avalik huvi. Kui avalik huvi puudub või on tegemist eelkõige kahe poole vahelise eraõigusliku vaidlusega, saavad pooled oma õigusi kaitsta näiteks kohtus, lepitaja abil või õigusnõustaja toel.

Menetluse alustamisel hindame muu hulgas seda, kas isiku õigusi on riivatud ning kas õiguste riive on nii tõsine, et avaliku huvi tõttu on vajalik inspektsiooni sekkumine. Samuti hindame, kas tegemist on olukorraga, kus järelevalveasutuse kiire sekkumine on vajalik ning ilma selleta oleks inimese õiguste kaitsmine võimatu või oluliselt raskendatud. Teie kirjeldatud juhtumi põhjal selliseid asjaolusid ei nähtu. **Seetõttu oleks kaebuse esitamine selles asjas pigem perspektiivitu.**

Arvestada tuleb ka sellega, et Andmekaitse Inspektsiooni ressursid on piiratud. Kaebuste arv ületab oluliselt meie võimalusi kõiki juhtumeid menetleda. Seetõttu oleme seadnud prioriteedid, millistel juhtudel kaldub kaalukauss pigem järelevalvemenetluse alustamise poole.

Praegu **ei kuulu meie prioriteetide hulka** järgmised vaidlused:
• eraisikute omavahelised vaidlused, näiteks peresuhted, endiste elukaaslaste vahelised vaidlused, naabrivaidlused, korteriühistu sisesuhted ja sotsiaalmeedias toimuvad konfliktid;
• vaidlused, kus andmekaitsenõuete rikkumisele tuginetakse peamiselt selleks, et saavutada mõni muu eesmärk, kedagi survestada, kiusata või karistada;
• kaebused, mis puudutavad juriidiliste isikute esindajate andmeid ja kus taasavaldatakse äriregistri andmeid;
• üksikjuhtumid, mis puudutavad otseturustuse ehk spämmi saamist või küpsiste kasutamist veebilehel;
• väikesed ja piiratud mõjuga rikkumised, näiteks ekslikult saadetud e-kiri või sisekommunikatsiooni vead, samuti olukorrad, kus andmete avaldamine ei puuduta laiemat inimeste ringi.
Inimeste vahel tekkinud konfliktid tuleb üldjuhul lahendada inimestel endil. Kui see ei õnnestu, kuulub isiklike õiguste kaitse ja vaidlustamine eelkõige kohtu pädevusse.

Need põhimõtted on välja toodud ka meie kodulehel: **Kaebus isikuandmete kaitse asjas | Andmekaitse Inspektsioon**

Selliste prioriteetide seadmisel oleme arvestanud sellega, et kirjeldatud tüüpi juhtumites ei ole üldjuhul ohus inimese kõige kaalukamad õigused, nagu õigus elule, tervisele või vabadusele. Seetõttu ei pruugi sellistes asjades esineda sellist avalikku huvi, mis tingiks järelevalvemenetluse alustamise. Kui vaidlus ei kuulu meie prioriteetide hulka, saab inimene oma õigusi kaitsta tsiviilõiguslike õiguskaitsevahenditega, sealhulgas vajaduse korral kohtus. Sellisel juhul ei ole inimese õiguste kaitsmine ilma Andmekaitse Inspektsiooni sekkumiseta üldjuhul võimatu ega oluliselt raskendatud. Üldine eeldus on, et inimene saab oma õigusi ise kaitsta ning vajaduse korral pöörduda nende kaitseks kohtu poole. Erandina võime kaaluda menetluse alustamist ka sellises asjas, kui tegemist on süsteemse või ulatusliku isikuandmete õigusvastase töötlemisega või kui menetlemiseks esineb muu oluline avalik huvi.

Lisaks selgitame, et isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 82 lõike 1 kohaselt on inimesel õigus nõuda vastutavalt töötlejalt või volitatud töötlejalt hüvitist, kui talle on isikuandmete kaitse üldmääruse rikkumisega tekitatud kahju. Kui leiate, et teile on andmete töötlemisega tekitatud kahju, on teil võimalik pöörduda kahju hüvitamise nõudega tsiviilkohtusse.

Lugupidamisega

Andmekaitse Inspektsioon